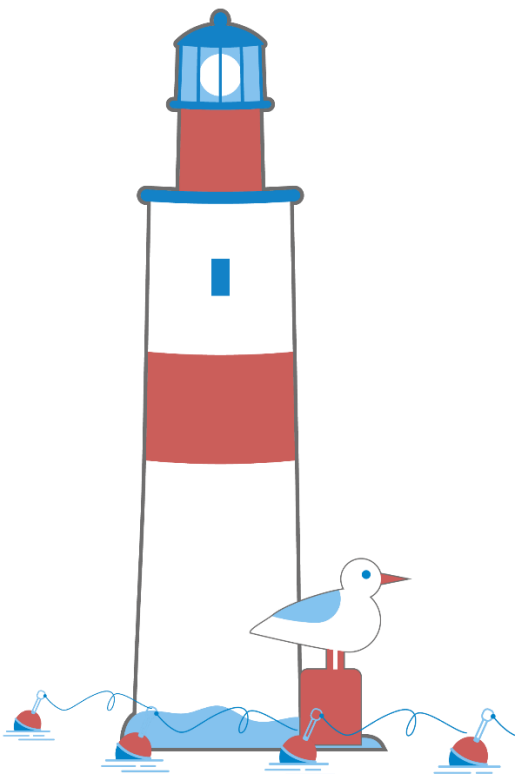

PERUSOPETUKSEEN VALMISTAVAN OPETUKSEN SUUNNITELMA ESIOPETUKSEEN

Kotkan varhaiskasvatus

Sisällysluettelo

1.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat esiopetuksessa	2
1.1.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen Kotkan esiopetuksessa	2
1.2.	Hakeminen perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa.....	3
2.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet esiopetuksessa	3
2.1.	Kielitaidon tavoitteet	3
3.	Opetus	4
3.1.	Oppimisympäristön turvallisuus	4
4.	Arviointi.....	5
4.1.	Osallistumistodistus	5
5.	Perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuneen – esiopetuksen lapsen koulupolun jatkuminen	5
6.	Yhteistyö kodin kanssa	6

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat esiopetuksessa

×

“Perusopetuslaissa (POL 628/1998) säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omissa opinto-ohjelmissa.” (Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 s. 5, Opetushallitus). Nämä tavoitteet kirjataan lapsen esiopetussuunnitelmaan.

Valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta esiopetuksessa päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle (Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015). Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (Perusopetukseen valmistavan opetuksen ops perusteiden 2015 muutos, luku 1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat).

Kotkassa perusopetukseen valmistavaa opetusta esiopetuksessa järjestetään inklusiivisena sen koulun esiopetuksessa, jossa lapsi todennäköisesti ensiluokkalaisena aloittaa.

1.1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen Kotkan esiopetuksessa

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6-vuotiaille vähintään 900 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä esiopetukseen jo ennen edellä todetun tuntimäärän täyttymistä, mikäli hänen suomen kielen taitonsa on riittävä. Valmistavaa opetusta annetaan 24 tuntia viikossa, josta neljänä päivänä on viisi tuntia ja yhtenä neljä. Valmistavan opetuksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa varhaiskasvatuksen esiopetuksen opettaja. Perusopetukseen valmistavaa opetusta saavalla on tarvittaessa oikeus esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen.

6-vuotiaiden perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille lapsille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ei riitä esiopetukseen. Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa lapsen valmistavan opetuksen tarpeen tunnistamisesta ja puheeksi ottamisesta ennen esiopetusvuotta. Varhaiskasvatuksenopettaja tekee yhteistyötä huoltajien ja varhaiskasvatuksen S2-opettajan kanssa. Mikäli lapsella on myös muun tuen tarvetta, mukana yhteistyössä tulee olla varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Mikäli lapsi osallistuu/hakeutuu varhaiskasvatuksen palveluihin vasta esiopetusvuonna, perheelle kerrotaan mahdollisuudesta hakea perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa.

1.2. Hakeminen perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa

Varhaiskasvatuksessa suomea toisena kielenään oppivien lasten suomen kielen taitotasoa tarkastellaan ennen esiopetusvuoden käynnistymistä. Mikäli taitotaso jää alle A1 kehittyvän alkeiskielitaidon, voidaan suositella perusopetukseen valmistavaa opetusta esiopetuksessa. Ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen S2-opettaja arvioivat lapsen suomen kielen taitotasoa yhdessä huoltajien kanssa.

Huoltajille, joiden lapsen esiopetus on tarve toteutua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, toteutetaan keskustelutilaisuus. Tilaisuudessa esitetään suositus perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa ja kuvataan valmistavan opetuksen toteutumista. Huoltajat tekevät päätöksen keskustelutilaisuuden pohjalta. Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö tekee viranhaltijapäätöksen lapsen ottamisesta perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa.

Lapsen hakeminen perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa – hakulomake löytyy O-asemalta Varhaiskasvatuksen alta Esiopetus –kansioista Valmistava opetus.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet esiopetuksessa

Kotkan esiopetuksen toiminta-ajatuksen mukaisesti esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Leikkiessään ja toimiessaan erilaisissa oppimisympäristöissä lapset laajentavat osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla. Esiopetuksessa lapsilla on tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojensa vahvistamiseen. Tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan. Perusopetukseen valmistavan opetuksen esiopetuksessa tavoitteet määritellään tarkemmin lapsen esiopetussuunnitelmassa.

Kotkan esiopetuksessa perusopetukseen valmistava opetus toteutetaan valtakunnallisen esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Esiopetuksessa otetaan myönteisellä tavalla huomioon lasten moninaiset kielelliset, kulttuuriset ja katsomukselliset taustat. Lasten mielipiteitä kuunnellaan ja heidän identiteettiensä kehittymistä tuetaan.

2.1. Kielitaidon tavoitteet

Perusopetukseen valmistavan opetuksen keskeisenä tavoitteena on edistää oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa (Perusopetukseen valmistavan opetussuunnitelman perusteet 2015). Opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota lapsen kaksi-/monikielisen ja monikulttuurisen identiteetin kehityksen tukemiseen ja koulunkäyntivalmiuksien vahvistamiseen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2015) mukaisesti Kotkan esiopetuksessa valmistavan opetuksen tavoitetasona on kehittyvä alkeiskielitaito A1.

3. Opetus

Perusopetukseen valmistava opetus esiopetuksessa noudattaa Kotkan esiopetussuunnitelman sisältöjä ja menetelmiä. Esiopetuksen oppimiskokonaisuuksiin tutustutaan mahdollisimman toiminnallisesti ja eri aisteja hyödyntäen. Opetuksen lähtökohtana on tieto lapsen yksilöllisestä tarpeesta havainnollistavaan tukeen. Lapsen tarvitsemaa tukea tulee antaa monipuolisesti arjen opetustilanteissa esimerkiksi kuvat ymmärryksen ja lapsen oman ilmaisun tukena, havainnollistaminen elein, ilmein ja esinein.

Monikielisyyden tukemista vahvistetaan hyödyntämällä opetuksessa lasten äidinkieliä. Uusia sanoja opeteltaessa voidaan tutustua samoihin sanoihin myös muilla lasten osamilla kielillä. Tällä tuetaan eri kielten tarkoituksenmukaista käyttöä sekä hyödyntämistä uusien sanojen oppimisessa. Opetuksen suunnittelussa tulee tunnistaa kaikki arjen tilanteet mahdollisina oppimisen tilanteina ja tukea lasten osallisuutta aktiivisina toimijoina. Kotkan varhaiskasvatuksen monikielisyyden tukemisen suunnitelmassa kuvataan kielitietoisuuden kasvattajan toimintaa, kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehittymisen tukemista sekä oppimisympäristön merkitystä. Suunnitelma löytyy O-asemalta Varhaiskasvatuksen alta Kielet- ja kulttuurit –kansioista.

Perusopetukseen valmistavan esiopetusryhmän opetuskieli on suomi. Henkilöstön käyttämän kielen tulee olla selkeää ja hyvää puhekieltä, rauhallisesti puhuttuna. Lapsille tulee nimetä asioita, tilanteita ja tunteita sekä kuvata ja selittää sanoja ja käsitteitä. Lapsia kannustetaan ja rohkaistaan käyttämään suomen kieltä kaikissa esiopetuksen arjen oppimistilanteissa. Esiopetuksen arjessa tulee oivaltaa, että kaikki hetket ovat kulttuurisia tilanteita, jolloin aikuinen osoittaa arvostusta ryhmän kaikkien lasten kieliä ja kulttuureita kohtaan.

3.1. Oppimisympäristön turvallisuus

Esiopetukseen osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön (PoL 29 §). Turvallisuus otetaan huomioon oppimisympäristöissä ja kaikessa esiopetuksen toiminnassa. Lasten kokeman turvallisuuden perustana ovat keskinäiseen kunnioitukseen ja huolenpitoon perustuva toimintakulttuuri ja esiopetukseen soveltuvat oppimisympäristöt. Pedagogisten ratkaisujen ja välittävän ilmapiirin kautta turvataan lapsiryhmälle rauhaa, oppia, toimia ja leikkiä. Positiivinen pedagogiikka ja lapsen vahvuuksien korostaminen tukevat kunkin itsetuntoa sekä kasvua yhteiseen vastuunottoon.

Kotkan esiopetuksessa on käytössä kiusaamisen, häirinnän, väkivallan, rikosten ja rikollisten tekojen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen malli.

Esiopetuksen perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan ryhmärauhan ylläpitämisessä ja sitä häiritseviin tilanteisiin puuttumisessa Kotkan esiopetuksen opetussuunnitelmaa.

4. Arviointi

Kotkassa käytetään KieliPeda -työvälinettä esiopetuksen toimintakulttuurin ja oppimisympäristön arvioinnin tukena. Kehittämisen alueet nousevat lasten tarpeista ja kehittämistavoitteet asetetaan henkilöstön toiminnalle. Arviointi kohdistuu henkilöstön toimintaan ja keinoihin, joilla mahdollistetaan oppimista.

Lapset osallistuvat opetuksen arviointiin ja suunnitteluun erilaisten toiminnan seuraamiseen ja tarkasteluun käytettyjen menetelmien kautta. Keskeisenä menetelmänä on toiminnan monipuolinen dokumentointi esim. äänittämällä, kuvaamalla ja videoimalla. Dokumentteja hyödyntämällä mahdollistuu sekä toteutuneen toiminnan että lasten taitojen edistymisen arviointi. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa on tärkeää varmistaa, että kaikilla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja saada kokemus osallisuudesta ja ryhmään kuulumisesta. Lapsen osallisuutta tulee mahdollistaa havainnollistavin ja toiminnallisoin keinoin esimerkiksi kuvin, elein ja ilmein.

Kuntakohtaisessa esiopetussuunnitelmassa kuvataan tarkemmin arvioinnin mahdollistavaa toimintakulttuuria ja arvioinnin kokonaisuutta luvussa ”Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena”.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomen kielen edistymistä tarkastellaan säännöllisesti. Tarkastelu perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin, jossa painotetaan kehittymässä olevia taitoja. Vähäinkin osaaminen on osaamista. Suomen kielen edistymisen havainnoinnin tukena käytetään KieliPeda-työvälinettä (osio 3). Toiminnallisia havainnoinnin menetelmiä ovat esim. pelit, leikit, sadutus ja videointi.

4.1. Osallistumistodistus

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päättyessä esiopetuksessa, oppilaalle annetaan osallistumistodistus. Todistuksessa kuvataan opetuksen laajuus eli ajanjakso, jolloin hän on osallistunut esiopetukseen.

5. Perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuneen – esiopetuksen lapsen koulupolun jatkuminen

Esiopetusvuoden keväällä vanhemmille annetaan mahdollisuus siirtää oman lapsensa oppimiseen ja kiinnostuksen kohteisiin liittyviä tietoja ”huoltajan ja esiopetuksen näkemys koulun aloittamisesta” -lomakkeella. Valmistavaa opetusta saavien lasten kohdalla tämä lomake täytetään aina. Täyttäminen toteutuu yhdessä esiopettajan ja huoltajan kanssa. Lomakkeeseen on mahdollista kirjata tiedoksi tulevalle opettajalle yleisen tuen tarpeeseen liittyviä asioita. Samalla siirretään tieto lapsen osallistumisesta perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa ja sen hetkisestä suomen kielen taidosta.

Lapsen siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen edellyttää nivelvaihepalaveria, jos lapsella on ollut esiopetuksessa tehostetun tai erityisen tuen tarve. Vastaanottavan koulun rehtori tai laaja-alainen erityisopettaja toimivat nivelvaihepalaverin koollekutsujana. Lapsen huoltajat kutsutaan palaveriin. Lapsen esiopetusryhmästä nivelvaihepalaveriin osallistuvat varhaiskasvatuksen opettaja, veo ja tarvittaessa S2-opettaja. Paikalle pyydetään tarvittaessa myös tulkki, jonka varaamisesta huolehtii esiopetus. (Varhaiserityiskasvatuksen käsikirja)

Mikäli perusopetukseen valmistavan opetuksen kokonaislaajuus 900 tuntia ei ole täyttynyt, lapsi voi jatkaa koulussa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Valmistavan opetuksen jatkamisen tarpeesta keskustellaan huoltajan kanssa. Mikäli lapsi jatkaa koulussa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, yhteistyöpalaverin koolle kutsumisesta vastaa esiopetusryhmän varhaiskasvatuksen opettaja yhdessä varhaiskasvatuksen S2-opettajan kanssa. Huoltajat kutsutaan yhteistyöpalaveriin.

6. Yhteistyö kodin kanssa

Esiopetusta koskeva lainsäädäntö korostaa huoltajien osallisuutta (Perusopetuslaki 3 § 3 mom. (628/1998). Huoltajilla on oikeus saada tietoa esiopetuksen tavoitteista ja toiminnasta sekä lapsensa esiopetuspäivästä. Huoltajien mielipiteitä ja tietoja kuullaan sekä heidän antamaansa palautetta hyödynnetään esiopetuksen kehittämisessä (Kotkan esiopetuksen opetussuunnitelma).

Päivittäinen viestintä huoltajien kanssa antaa heille mahdollisuuden harjoittaa suomen kieltä, joka vahvistaa kotoutumista koko perheen osalta.

Huoltajien kanssa etukäteen sovitut tapaamiset ja keskustelut ovat tärkeä yhteistyömuoto. Mikäli lapsi ei ole aikaisemmin osallistunut kunnalliseen varhaiskasvatukseen Kotkassa, sovitaan huoltajien kanssa aloituskeskustelu-aika. Tämä keskustelutilaisuus järjestetään mieluiten ennen esiopetuksen alkua, mutta viimeistään kuukauden kuluessa. Tarvittaessa tapaamisiin osallistuvat varhaiskasvatuksen S2-opettaja ja/tai varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Kielitaustoista johtuvien väärinkäsitysten välttämiseksi tulkkiä käytetään virallisissa yhteistyöpalavereissa ja -tapaamisissa sekä tarpeen mukaan arjen yhteistyössä. Perusteena on yhdenvertaisuuslain ja kaikkien oikeusturvan toteutumisen takaaminen. Tulkkauksesta löytyy tietoa Monikielisyyden tukemisen suunnitelmasta (O-asema-varhaiskasvatus - kielet ja kulttuurit). Perusopetukseen valmistavan opetuksen sisällöistä tiedotetaan huoltajia säännöllisesti, jotta he voivat tukea uuden asian oppimista kotona oppilaan äidinkielellä/ -kielillä.

Monikielisyyden tukeminen toteutuu yhteistyössä huoltajien kanssa. Esiopetuksessa opetellaan eri kielten tarkoituksenmukaista käyttöä sekä äidinkielen hyödyntämistä toisen kielen oppimisessa. Äidinkielen merkitys toisen kielen oppimisen edistäjänä tunnustetaan ja huoltajia tuetaan äidinkielen johdonmukaisessa käytössä ja kehittämisessä. Heitä kannustetaan ja ohjataan käyttämään omaa kieltään / kieliään ja vaalimaan kulttuuriaan kotona. Mikäli oppilaan äidinkielen hallinta on hyvää, voidaan huoltajien kanssa sopia keinoista, joilla kodeissa voidaan tukea suomen kielen oppimista.